

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Актуальні питання законодавства

23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

фінансова інклюзія та активна участь інституційних інвесторів. Важливим є також створення умов для участі українських компаній у міжнародних біржових індексах, що сприятиме припливу капіталу та підвищенню рівня корпоративної відповідальності.

Таким чином, ефективне правове регулювання фондового ринку в Україні є ключовим чинником для створення конкурентоспроможного, стабільного та інтегрованого у світову фінансову систему ринку капіталу. Надалі важливо забезпечити системну гармонізацію норм, удосконалення механізмів нагляду та запровадження інноваційних ринкових інструментів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 19 черв. 2020 р. № 738-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 46. Ст. 405.
2. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 51. Ст. 292.
3. Таран С.М. Правове регулювання фондового ринку в Україні: проблеми та шляхи удосконалення. Юридичний вісник України. 2023. № 2. С. 116–120.
4. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. НБУ, НКЦПФР, Мінфін та ін. Київ, 2020. 38 с.
5. Сахарук Т.А., Коваль А.С. Технології цифровізації в регулюванні ринку капіталу: міжнародний досвід та перспективи для України. Підприємництво, господарство і право. 2024. № 1. С. 45–50.

УДК 342.95

ПУСЬ Д.Ю., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **МАКАРЧУК В.В.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ БІЖЕНЦЯ В УКРАЇНІ

В тезах розглядаються деякі правові аспекти правового статусу біженця в Україні.

Ключові слова: правовий статус, біженець, притулок, Державна міграційна служба України.

Міграційне право України регулює питання переміщення осіб через кордон, набуття статусу громадянства, легального проживання іноземців, а також надання притулку та статусу біженця. У сучасних умовах, з огляду на збройні конфлікти, політичні переслідування та економічну нестабільність у світі, питання надання притулку стає дедалі актуальнішим.

Так, поняття «правовий статус» в більшій мірі виражає формально-юридичний бік стану суб'єкта і визначається як факт-стан [1, с. 19], особливо враховуючи їхні права в певній сфері та обов'язки по відношенню до України.

Основними нормативними актами, що регулюють питання біженства та притулку в Україні, є: Конституція України (ст. 26, 92, 106) – гарантує право на притулок [2]; Закон України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту” (2011 р.) – визначає процедуру надання статусу біженця та захисту [3]; Закон України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” (2011 р.) – регулює права іноземців, включаючи шукачів притулку [4]; Женевська конвенція про статус біженців (1951 р.) та Нью-Йоркський протокол (1967 р.) – міжнародні зобов'язання України щодо захисту біженців [5].

В Україні існує кілька видів правового захисту для осіб, які змушені залишити свою країну:

Статус біженця – надається особам, які через обґрунтовані побоювання переслідування за расовою, релігійною, національною ознакою, належністю до певної соціальної групи або політичних переконань не можуть повернутися до своєї країни.

Додатковий захист – надається тим, хто не підпадає під критерії біженця, але має

реальну загрозу смертної кари, катувань або іншого нелюдського поводження у своїй країні.

Тимчасовий захист – застосовується в разі масового напливу іноземців через військові конфлікти, стихійні лиха тощо.

Іноземець має подати заяву до Державної міграційної служби України протягом 5 днів після прибуття. Відбувається первинне опитування та збір доказів. Протягом 6 місяців (може бути продовжено до 12) вона розглядає заяву. Приймається рішення про надання або відмову в статусі біженця. У разі відмови можна подати апеляцію до суду.

Бюрократичні труднощі – тривалі терміни розгляду заяв, складні процедури доказування загрози. Недостатнє фінансування програм допомоги біженцям – обмежені можливості для інтеграції. Проблеми соціальної адаптації – мовний бар'єр, труднощі з житлом та роботою. Зловживання статусом – випадки використання процедури для нелегальної міграції [6].

Європейський Союз дійсно має розвинену систему надання притулку, яка регулюється спільними стандартами для всіх країн-членів. Основні принципи та механізми цієї системи включають:

1. Яка країна-член ЄС відповідальна за розгляд заяв на притулок. Зазвичай це країна, через яку біженець вперше увійшов до ЄС.

2. Умови проживання, доступ до медичної допомоги, освіти та працевлаштування для біженців під час розгляду їхніх заяв.

3. Європейське бюро підтримки в питаннях притулку (EASO) надає підтримку країнам-членам у реалізації спільних стандартів та координації дій у сфері притулку.

4. Регламент щодо кваліфікації визначає критерії для визнання особи біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

5. Регламент щодо процедур встановлює стандарти для процедур розгляду заяв на притулок, включаючи право на апеляцію [7].

Ця система спрямована на забезпечення єдності та справедливості у наданні притулку, а також на підтримку країн-членів у розподілі відповідальності. Проте вона також стикається з викликами, такими як велика кількість заявок та різні підходи країн до їх розгляду.

Отже, Україна дотримується міжнародних стандартів у сфері захисту біженців, однак процедура отримання статусу залишається складною. Важливими напрямками вдосконалення є спрощення адміністративних процедур, створення програм соціальної інтеграції та посилення контролю за недобросовісним використанням механізмів притулку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Макаруч В.В. Поняття «правовий статус особи» в теоретично-правовій літературі. Право.ua. 2015. № 3. С. 18–23. URL:<https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/1740> (дата звернення: 28.03.2025).
2. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР: станом на 1 січ. 2020 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vp#Text> (дата звернення: 28.03.2025).
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI: станом на 3 серп. 2023 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text> (дата звернення: 28.03.2025).
4. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI : станом на 6 лют. 2025 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення: 28.03.2025).
5. Конвенція про статус біженців (укр/рос): Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 28.07.1951: станом на 10 січ. 2002 р. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text (дата звернення: 28.03.2025).
6. Офіційний сайт. Державна міграційна служба України. URL:<https://dmsu.gov.ua/> (дата звернення: 28.03.2025).
7. Migration and asylum. Migration and Home Affairs. URL:<https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/migration-and-asylum> (date of access: 28.03.2025).

Підвисоцька Н.В., Макарчук В.В. Правові підстави звільнення військовослужбовців зі служби після полону.....	64
Прокоф'єв М.О., Терещук М.М. Особливості правового регулювання фондового ринку в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.....	65
Путь Д.Ю., Макарчук В.В. Деякі правові аспекти правового статусу біженця в Україні.....	67
Салій О.І., Сімакова С.І. Правові аспекти здійснення судового контролю за досудовим розслідуванням.....	69
Смуток Д.Є., Сімакова С.І. Особливості розслідування кримінальних правопорушень відносно неповнолітніх.....	70
Старікова С.О., Настіна О.І. Самовільне зайняття земельної ділянки: правові наслідки та шляхи вирішення проблеми.....	71
Степанець В.М., Макарчук В.В. Правові підстави надання відстрочки від призову на військову службу військовозобов'язаним, які мають одного із своїх батьків з інвалідністю.....	73
Суховецька І.В., Макарчук В.В. Право на повернення: юридичні аспекти реінтеграції депортованих українських дітей.....	74
Татару І.В., Макарчук В.В. Поняття та види юридичної відповідальності у міграційній сфері.....	77
Сергєєв О.В., Малишко І.В. Вплив війни на державне регулювання аграрної сфери в Україні.....	78
Слободянюк В.С., Малишко І.В. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників України та Європейського союзу.....	80
Терещук Р.М., Терещук М.М. Особливості конституційно-правового статусу міських голів: досвід країн Східної Європи.....	81
Трусова А.К., Макарчук В.В. Кібербезпека у збройних силах України.....	82
Федорова Н.С., Макарчук В.В. Правовий статус жінки під час війни.....	84
Фурдецька А.І., Малишко І.В. Правове регулювання ресурсно-екологічних обов'язкових платежів в Україні.....	86
Цимбаленко Н.В., Макарчук В.В. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини середньої тяжкості: правовий аспект.....	88
Чеснокова А.О., Макарчук В.В. Порушення прав людини під час воєнного стану.....	89
Шуляк Я.І., Макарчук В.В. Правові підстави відношення громадян України до військової служби.....	92
Гнатенко Д.Р., Ковальчук І.В. Міжнародний досвід державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників Європейського союзу.....	94
Сердюк В.В., Ковальчук І.В. Зміни в антикорупційному законодавстві України: виклики та перспективи.....	96
Атаманенко С.М., Ковальчук І.В. Міжнародний досвід державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників США.....	97
Придатченко М.Ю., Малишко І.В. Європейський досвід дорадчих служб і перспективи його адаптації в Україні.....	99
Фурдецька А.І., Мельник В.О. Правове регулювання сільського зеленого туризму в Україні.....	102